

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 991/2024
24.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Вуковић, председника већа, Слободана Велисављевића, Гордане Којић, Александра Степановића и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Саше Станковића, због кривичног дела отмица из члана 134. став 2. тачка 1) Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Далибора Катанчевића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду 8К бр. 287/21 од 02.03.2023. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1223/23 од 16.05.2024. године, у седници већа одржаној дана 24.09.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Саше Станковића, адвоката Далибора Катанчевића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду 8К бр. 287/21 од 02.03.2023. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1223/23 од 16.05.2024. године, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду 8К бр. 287/21 од 02.03.2023. године, на основу одредбе члана 478. став 3. тачка 1) Законика о кривичном поступку у односу на окривљеног Сашу Станковића остаје на снази пресуда Вишег суда у Београду К бр. 417/16 од 04.12.2017. године, којом је окривљени Саша Станковић оглашен кривим за извршење кривичног дела отмица из члана 134. став 2. у вези става 1. Кривичног законика у вези члана 33. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 4 године и 6 месеци, у коју се урачунава време проведено у екстрадиционом притвору, на издржавању казне затвора, притвору и мери забране напуштања стана у периоду од 22.06.2020. године до 10.06.2022. године.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 1223/23 од 16.05.2024. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног Саше Станковића, адвоката

Далибора Катанчевића и пресуда Вишег суда у Београду 8К бр. 287/21 од 02.03.2023. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног, адвокат Далибор Катанчевић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 2) и 3) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји као основан поднети захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Саше Станковић, адвоката Далибора Катанчевића је неоснован у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен и нема законом прописан садржај.

Бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаним пресудама, учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП уз образложење да се побијане пресуде заснивају на незаконитим доказима. Као незаконит доказ бранилац најпре означава записнике о испитивању сведока-оштећених АА, ББ и ВВ, указујући да су у истражном поступку наведени сведоци-оштећени дали исказ, а да о дану и часу испитивања окривљени и њихови браниоци нису били обавештени, нити су наведени сведоци касније испитани, већ је наведене исказе суд прочитао на главном претресу. Осим тога, бранилац у поднетом захтеву указује да је иста повреда закона учињена на тај начин што се побијане пресуде заснивају на записницима о препознавању са фотографије, које је првостепени суд ценио и прихватио као ваљан доказ иако начин на који је ова доказна радња спроведена је противан законом прописаним условима.

Овакве наводе изнете у поднетом захтеву за заштиту законитости Врховни суд је оценио неоснованим.

Из списка предмета утврђује се да су сведоци АА, ББ и ВВ испитани 11.07.2016. године у Вишем јавном тужилаштву у Београду, а да је окривљени Саша Станковић у том моменту био недоступан органима гоњења и према истом је решењем Вишег суда у Београду К.бр.417/16, Кв.бр.2598/16 од 16.08.2016. године одређен притвор и расписана потерница, док му је 08.09.2016. године постављен бранилац по службеној дужности. Сходно томе, орган поступка у време испитивања сведока није имао кога да обавести о предузимању ове доказне радње, те није учинио повреду одредбе члана 300. ЗКП, како то бранилац неосновано наводи, а потом, како су у свему били испуњени услови из члана 406. став 1. тачка 1) ЗКП, суд је правилно прочитао исказе ових сведока и наведене записнике извео и ценио у доказном поступку.

Као други незаконит доказ на коме се заснивају правноснажне пресуде, бранилац означава записнике о препознавању и указује да су иста извршена супротно одредби члана 90. ЗКП, јер су сведоци АА, ББ и ВВ препознавање вршили са пет фотографија, а да пре него што су приступили препознавању нису описали лица која препознају.

Овакви наводи од стране Врховног суда оцењени су као неосновани.

Ово стога што из списка произилази да је приликом предузимања ове доказне радње дана 10.07.2016. године од стране овлашћених службених лица Министарства унутрашњих послова, Дирекција полиције ПУ за Град Београд, ПС Савски венац, сачињена службена белешка која садржи опис лица и иста представља саставни део записника о препознавању, а сам записник је у свему сачињен сходно одредби члана 90. и 100. ЗКП, те како су ови наводи већ били истицани у поднетој жалби на првостепену пресуду и како је о њима другостепени суд дао довољне и јасне разлоге на страни 3. пасус 3. и страни 4 пасус 1. образложења пресуде, то Врховни суд дате разлоге прихвата као јасне и довољне и у смислу члана 491. став 2 ЗКП на исте упућује.

Осим тога, бранилац неосновано у поднетом захтеву наводи да је побијаним пресудама повређен закон и на тај начин што радњи препознавања нису присуствовали браниоци.

Наиме, одредбама Законика о кривичном поступку није прописана обавезна одбрана приликом предузимања доказне радње препознавања, нити је одредбама члана 300. ЗКП, којима је регулисано присуство доказним радњама, прописана обавеза обавештавања браниоца о овој радњи, док је чланом 100. став 3. ЗКП прописано да се у предистражном поступку и истрази препознавање лица обавља у присуству јавног тужиоца. С обзиром да из записника о препознавању који су сачињени 10.07.2016. године произилази да су исти састављени у присуству јавног тужиоца и преводиоца за урду језик и потписани без примедби, а пре постављања браниоца по службеној дужности, у време када је окривљени био недоступан државним органима, то су исти у свему сачињени сходно члану 90. став 3 ЗКП, те су супротни наводи браниоца оцењени као неосновани.

У преосталом делу поднетог захтева бранилац наводи да препознавању није присуствовао овлашћен преводилац јер су се сведоци различито изјашњавали о матерњем језику, а преводилац је овлашћен за друге језике, којим наводима бранилац суштински оспорава стручност преводиоца и указује на повреду закона из члана 440. ЗКП.

Осим тога бранилац у поднетом захтеву наводи да је суд учинио и повреду закона тиме што је одбио предлог одбране да се у својству сведока испитају раније осуђена лица, те да и уколико се сходно члану 481. став 2. ЗКП обавезно читају одбране осуђених лица, пресуда се не може искључиво или у одлучујућој мери заснивати на том доказу, којим наводима суштински указује на повреду закона из члана 481. став 2. ЗКП.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним пресудама учињена и повреда закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, која представља законом прописан разлог за подношење овог ванредног правног лека. Међутим, приликом образлагања истакнуте повреде бранилац наводи да је окривљеном приликом осуде изречена престрога казна затвора, да није дат особит значај олакшавајућим околностима као што је чињеница да окривљени издржава вишечлану породицу, а на који начин суштински указује на учињену повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

Како одредбом члана 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због повреде закона из члана 440. ЗКП, члана 441. став 1. ЗКП и члана 481. став 2. ЗКП, то је Врховни суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у овим деловима оценио као недозвољен.

Поред тога, бранилац указује на учињену повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, која представља законом прописан разлог за подношење овог ванредног правног лека. Међутим, како бранилац окривљеног у образложењу захтева не образлаже у чему се састоји наведена повреда, то је Врховни суд оценио да захтев за заштиту законитости у овом делу нема прописан садржај у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово подношење, а што подразумева не само опредељење о којој повреди закона је реч, већ и образложење у чему се та повреда конкретно састоји, обзиром да Врховни суд није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа повреда закона на коју се захтевом указује.

Из изнетих разлога, Врховни суд је донео одлуку као у изреци пресуде у смислу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Татјана Вуковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**